

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari“ Nat. Posl.

— Uredništvo i odpravništvo nalazi se: CORSIA STADION br. 12. —

Nepodpisani se dopisi ne tiskaju. Priposlana se pisma tiskaju po 5 nč. svaki redak. Oglasi od 8 redakch stoje 60 novč., za svaki redak više 5 novč. ; Ili u slučaju opetovanja ...

Interpelacija

zastupnika g. dra. Vitezica i drugova na njegovu prouzvišenost ministru za trgovinu:

Polag brzojavnih vijesti iz Rima, koje se čitaju u današnjih novinah, prijavljen je u jučerašnjoj sjednici talijanske zastupničke kuće upit o zaključku goričke konferencije glade uređenja ribarstva u jadranskom moru ...

Obzirom na to, da se to radi o pitanju, koje zasjeća u životno intereso pučanstva našeg Primorja, stavljaju podpisani upit na njegovu prouzvišenost g. ministra trgovine:

»Je li njegova prouzvišenost voljna podati visokoj kući razjašnjenja o zaključku spomenutih dogovora konferencije i dotično dokumente objelodaniti; ili u njeđnom slučaju, kojoj li su tomu zapriok?«

Beč, 13. marča 1885. Dr. Vitezic, Naberger, Pozza, Raic, Dr. Oolz, W. Pfeifer, Vojnovic, Nakić, Matuš, Obrsa, Klun, Dr. Vašaty, Trojan, Dr. Poklukar, baron Sternbach, Fischer, Zallinger, Ig. Giovannelli, F. Tilser, Dürich, Hovora, Dr. Jansa, Dr. Ed. Gröger, Josip Müller, Dr. Steidl«.

Svećenstvo i puk.

Dan današnji, kad naši narodni protivnici ruže i pogrdjuju svakoga našega čovjeka, koji se zauzima za nevoloju hrvatsko pučanstvo Istre; kad se tuži i denuncira svakoga rodoljuba a osobito naše čestito svećenstvo, koje nepuše u talijanašku tilkvu; kad se zahfjeva od biskupah i drugih duhovnih poglavarah, da zabrane narodnim svećenikom pačati se u svietovne stvari, ganuti se za boljak siromašnoga puka jer da je za svećenika, poslie tolikih mukah i naukah jedino crkva i molitva, vrijedno i potrebno je, da dozna naš narod i njegovo prevriedno svećenstvo, kako o tom sude učeni, razboriti i poštoni katolički muževi i što o tom pišu njihova novine. Za to donasamo niže misli i sud iz uvodnog članka uraženog lista za katoličko svećenstvo Austrije «Correspondenz-Blatt.»

«Učeni Francez Girodon» pišu te novine tuži se u jednom u Parizu nedavno tiskanom djelu, da je francezko svećenstvo izgubilo svako čučenje i svaki vez sa narodom; da se je podigla medju njim i pukom skoro nepredobitna ogradza predsudah i da stoji svećenstvo sada posvema osamjeno i odbučano.

To je žalostno stanje, koje pokazuje naglo propadanje vjere i čudorednosti u odlučujućih krugovih najviše kršćanske Francezke. Gdje prestaje društveni vez kao tamo, prostaje i veći, stališu primajoreni upliv svećenstva, jer nespirazumljenje i nepredobitno prosude moraju napokon izazvati svuda prozvir.

A gdje noima više međusobna poštovanja i pouzdanja, tu noima više niti živa rieč niti djelo ikakva uspjeha. Tko je tomu uzrok? Mi odgovaramo kratko ali odlučno i nemareć na pogibelj, da će nam se s budi koje strane prigovoriti: Usrok tomu jest ovo žalostno i nesretno uzmicanje i svietzanje svećenstva od puka, od njegovog života i njegovog rada, pa bilo to s čuljivosti, bilo s malodušnosti ili udobnosti ili makar s kojeg drugog uzroka.

Ovakvi izgovori jesu krivi i pogubni. Čini govore nepoibitno. Redovnici (svatvi) su po svom zvanju i samoća, svietovno svećenstvo spada med živahnog gibajućeg se života puka, čigovimi potrebama i nevoljama ima se upoznati i proučiti je; čigove pravde borbe mora podpomagati; čigovo duševno i tieslesno blago ima nesebično i poštovano braniti; čigova boli i radosti mora svećenstvo s njim dieliti.

Ne samo put u nebesa ima svećenik kazati puku i u tom ga predvoditi, nego i put zomaljškoga dobrotanja, ne samo rieču nego i djelom i iskrenom požrtvovnošću. Tulco će si osigurati kod svoga plemenitog čutećega pučanstva pouzdanje i ljubav a tim istodobno i poštovanje naukom i uputam svojega uzvišenoga stališa. Drugčije biti će svećenik za mnoge kao zvon bez jeke ili glas vapajućega u pustinji.

Odnosaji Francezke, popisani od Girodona daleko su od nas i nas se samo obćenito tiču. Nu posve blizu nam je pitanje: Kako stojimo u Austriji (ili mi u Istri)? Gdje se zatvara svećenstvo u župni ili plovanski stan i u sakristiju i gdje se potruđi najviše do škole i bolestnika, tu je njegov društveni položaj, osobito u gradovih, kao i u Francezkoj; tu izgubi svaki živi savez s pukom, a tim ujedno i adlučujući upliv na pravac javnosti i na one osobe, koje ravnaju obćinskim poslovim, izborim, dnevnim pitanjim itd. Tada se sa svećenstvom više niti ne računa, jer se ga više nepotrobuje. Takovim svećenikom izkazuju doduše nekakve prisiljene naklona ili komplimente, takove tpe kao potrebito slo, ali jih nepreporučaju za duhovna pastire, za obćinske zastupnike niti za druga javne poslove odlučujuća zastupstva, gdje bi mogli ikoliko uplivati. Tim njim je opredieljeno djelovanje kao duhovnim pastinom jedino u crkvi. Tužiti se na to, nekoristi,

jer pomažu samo prava sredstva, koja živo djeluju.

Neka osobito mladje svećenstvo podigne svoju glavu i neka razumi vrijeme a da i vrijeme njega i njegovu plemenitu zadaću razumiti može.

Čujto se sa neko strane pitanje: a šta se ima činiti? Odgovor je lakak jer nam ga podaje sam Isukrst. On je obćio danomice odlučio sa narodom, sa prijateljim i neprijateljim. On se je otćinski skrbio i za zemaljsko, materijalno potreba, osobito za niže pučanstvo; On bijaše svim na utjehu, savjet i pomoć; On si je tim pridobio sroa i pouzdanje onako mnogobrojnoga naroda, tim je našao pripravnost za vjeru, za svoju uzvišenu poslanje. Isto tako činili su Apostoli; isto tako svi voliki narodni biskupi, kao na primjer Ketteler i Rudigier; isto tako niži svećenici, kao Kolping (djotički otac); tako su radili i katolički narodni svjetovnjaci, kao mogući O'Connell; sada u Francezkoj kršćansko-socijalni vodja graf de Mun.

Kad bi bili ovi radili, kao što rado dan danušnjim amo tamo nekoji svećenici, koji prerado naslieduju Apostolod, kad su se prije Duhovah zatvorili od straha pred Židovim, nobi se bio narod onako živo oduševio i poveo za njimi. Neka se daklo i naše vrijeme sudi po svojih potrebah. I gibanje katoličkog puka u Njemačkoj, govori nam dosta jasno, kako valja postupati u sadašnjem vremenu.

K tomu su najbolja sredstva: najprije valja, da se svatko sam miče (gano) ako hoće, da drugo uči mieniti se; zatim treba podpirati razna društva i novine; valja uzlaziti medju narod i s njim obćiti u svakoj prigodi; dalje treba neustraišivo braniti javno katoličkanadžela, te ista upraviti na razna dnevna pitanja, bilo posredno ili neposredno; mora se dalje složno raditi čestitim sastancim za svoj stališ; i napokom uzvišeno držati ideal, koji mora svećeniku nad svimi materijalnim malenkostim, kao svrha njegovazvanja svjetliti.

Takovi svećenici su štovani od prijatelja i neprijatelja, oni jih na to poštovanje sami prisile, a njihov upliv na narod, ne samo na dobre, nego i na najveće protivnike, možemo svaki dan motriti, makar iz istih psovah modernog barbarstva.

A čemu da se čudi svećenik, koji se zatvara pred narodom i koji pred njim bježi ako mu narod odgovara predstancim i najnepravdičijevrsti? Taj narod čita danomice u Židovskoj štampi i smradnih novinah «hršćanski» odpadnikah, bezbrojne psokve i pogrde; najbrutalije prostote proti «popom»; poruge proti naukom i obredom crkve i kršćanstva; uzpore-

j) Kod nas u talijanaškoj. Ured. j) Kod nas: Preti crano-croati? Ured.

djivanja svećenika sa zanatlijom itd. itd., a svećenika nepozna narod s bliza obćenja, nepozna njegovog osvjetodženja i požrtvovnostih; njegove ljubavi od naroda i njegova blagodarnasudjelovanja kod svih pravdičnih poduzetjah. Što pako ne nauči čovjek od naroda, toga ne štuje, na to se neobazire, u tomu ga lahko prevare i nabuokuju oni, koji su buniteљи i nemirnjaci od zanata i koji napređuju u duhu slobodnih vidarah.

Neka dakle ne sudi svećenstvo preostro to nepouzdanje, te predaude, takovo držanje puka, jer ono si je u mnogočom samo krivo; ono može sve to promjoniti ako stupi opet odlučno i neustraišivo medju narod te mu kaže dan za danom. Kako misli i što štoli; ako potraži ovo sumo za to prigodu i tim naslieduje primjer onih, koji su stupali i stupaju još uvijek tim putem sa najboljim uspjehom. Tko hoće svrhu, mora hotjeti i sredstva«.

Preporučamo što toplije nekojim našim svećenikom ovu krasnu nauku; neka si dobro zapamte što piše pravi svećenik o javnom djelovanju svećenstva med narodom. Na napadaje protivnog nam novinstva i na prolike modernog liberalizma netreba se obazirati. Svatko, koji učini svoju dužnost kao svećenik i rodoljub noima se čega bojati a najmanje onih, kojim je jedini zanat napadanje, poruga i kleveta. A i seljaci naši neka gornji članak dobro pročitaju i marljivo prouče, da budu mogli zašepiti usta našim lažnim liberalcem, koji neprestaju vikati: «pop neka se pača s crekvom i neka se ne moša u naše stvari». Oni tako ne misle, oni se pretvaraju, oni prodiču to jedino za naše svećenike a njihovim je sve slobodno. Oni se boje pravog svećenika jer znaju, da ako se taj zauzime i za javna poslove, zaštvari puka izvan crkve, da taj svećenik ljubi svoje stado, ljubi svoj narod, da mari za njegovo dobro i da će takovog svećenika narod štovati, ljubiti i slediti.

POKRAJINSKI ZAKON.

od 7. veljače 1885. koji uradi za Markgrofoviu Istru i kojim se preinađuju §§. 40, 45 i 47. u krieposti nalazadžega se obćinskoga reda, proglašenoga zakonom 10. julijsa 1863. Br. 13.

Na predlog pokrajinskoga sabora Moje Markgrofovijske Istre nalazila shodnim odrediti:

Članak I.

Stavljaju se izvan krieposti §§. 40, 45. i 47 obćinskoga reda, proglašenoga zakonom 10. julijsa 1863. Br. 13 te će unapred glasiti kako sledi:

§. 40.

Obćinsko zastupstvo sakuplja se po potrebi, a najmanje četiri puta na godinu za prvih deset danah svakoga četvrtleta.

